ISSN (online):
3102-601X

Ban Dvor
ČASOPIS ZA DRUŠTVENE
I HUMANISTIČKE ZNANOSTI

Stručni rad
Prihvaćeno: 7. 9. 2026.
Objavljeno: 2. 10. 2026.

eLokator: bd2027-006
DOI: https://doi.org/10.68268/bd/3y0dzw

Knjižnice kao mjesta psihološke potpore djeci i mladima

mr. sc. Kristina Silaj
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, Republika Hrvatska — silajkristina@gmail.com

Sažetak: Knjižnice mogu pridonijeti očuvanju duševnoga zdravlja u cijelome društvu. Potrebno je povezati djelovanje knjižničara, među kojima su mnogi biblioterapeuti, pedagozi, profesori književnosti i drugi stručnjaci, s djelovanjem znanstvenika, psihologa i terapeuta kako bi se iz društvene svijesti potisnule mračne teme. Ljudi žele, ovisno o okolnostima, promišljati o radosti i tuzi, a potrebni su im emocionalno topli prostori kao utočišta. Zašto bismo samo strahovali od nasilja, kada lijepe riječi i humana djela, predstavljena na književnome susretu, mogu nekome promijeniti život? Susret s književnošću i znanošću u miru knjižnice, kao i sam proces učenja, učenicima i mladima mora biti ugodan. Druženje s knjigama iz bilo kojeg područja u knjižnicama dobro je za duševno zdravlje djece i mladih, kao i dinamično sudjelovanje u čitateljskome klubu ili na književnoj tribini, gdje su mogući dijalog, rasprava i konstruktivan sukob. U knjižnicama su putem svijeta književnosti mogući emocionalno oslobađanje i katarza. Knjižnice mogu postati važni čimbenici stabilnosti i imati važnu ulogu u međukulturnome dijalogu.

Ključne riječi: djeca i mladi, knjižnice, psihološka pomoć, biblioterapija, čitanje

Libraries as places of psychological support for children and young people

Abstract: Libraries can contribute to safeguarding mental health throughout society. The work of librarians, many of whom are bibliotherapists, educators, literature teachers and other professionals, needs to be brought together with that of researchers, psychologists and therapists so that dark themes recede from the collective consciousness. Depending on the circumstances, people wish to reflect on joy and sorrow, and they need emotionally warm spaces as refuges. Why should we merely fear violence when beautiful words and humane deeds presented at a literary gathering can change someone's life? Encounters with literature and science in the tranquillity of a library, as well as the learning process itself, must be

Ovaj je rad objavljen pod licencijom Creative Commons Autorstvo 4.0 Međunarodna (CC BY 4.0).

enjoyable for pupils and young people. Spending time with books from any field in libraries is beneficial to the mental health of children and young people, as is active participation in a reading club or a literary forum, where dialogue, discussion and constructive conflict are possible. Through the world of literature, libraries can provide opportunities for emotional release and catharsis. Libraries can become important stabilising factors and play an important role in intercultural dialogue.

Key words: children and young people, libraries, psychological support, bibliotherapy, reading

KNJIŽNICE NEKAD I SAD

Velika je buka u komunikaciji između mnogih knjižničara zbog statusa knjižnica u društvu. Mnogi profesori, koji predaju na studijima bibliotekarstva, iznose da političari, pod utjecajem velikih dostignuća moderne tehnologije i suvremenih komunikacija, raspravljaju o tome jesu li javne knjižnice uopće potrebne te o formatu knjiga za čitanje sada i u budućnosti. Zatvaranje nekih knjižnica u Europi treba se smatrati aferom jer se zapravo zatvaraju sigurni prostori gdje se mogu okupljati sve generacije. Knjižnice su mjesta topline druženja s onim boljim što čovjek stvara, a to su knjige, za koje mnogi intelektualci tvrde da su najbolji i najhumaniji proizvod čovjeka. Također su brojne rasprave u društvu o poslovima knjižničara. Prije 30 godina nije postojala ovako aktivna suradnja unutar sustava, a posao knjižničara i knjižničarki smatrao se „lakim zanimanjem“. Knjižničari u prošlosti brinuli su o zaduživanju i razduživanju knjiga, naplaćivali upis u knjižnice i novčano kažnjavali za prekoračivanje roka vraćanja knjiga. Brinuli su o dnevnom tisku uglavnom za umirovljenike i intelektualce, koji su u knjižnicama čitali novine te su organizirali dječje igraonice i radionice. Najistaknutiji knjižničari vodili su književne tribine i organizirali javne kulturne događaje kao što su promocije novih knjiga te organizacija izložbi, znanstvenih skupova i okruglih stolova. Obrada knjiga, katalogizacija, sadržajna obrada i normativni nadzor smatrani su iznimno teškim poslom u knjižničarstvu koji je rijetko tko želio i znao pravilno raditi. Uglavnom su knjižničari na poslovima obrade knjiga bili rijetki i smatrani su autoritetima u ovoj humanoj struci.

TIMOVI KNJIŽNIČARA I NOVA TEHNOLOGIJA

Kada se pojavila odgovarajuća tehnologija, posao knjižničara, posebno u poslovima obrade knjiga, zakomplicirao se jer samo u okviru sadržajne obrade postoji tisuću mogućnosti obrade knjiga, npr. iz književnosti, te je potrebno vrijeme da se taj posao nauči precizno raditi. Na jednom katalogu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu ne radi više nekoliko osoba, nego cijeli tim. Njihov je zadatak da obradu knjiga provedu sa zahtjevnim informatičkim programima. Bibliografska kontrola je iznimno detaljna i nije moguće upisivati podatke koji nisu točni, nego se traže međunarodni izvori za kreiranje normativnih i bibliografskih zapisa iz cijelog svijeta te znanstvena kvaliteta u obradi svih struka i znanstvenih disciplina. Dakle, posao koji je prije 30-40 godina bio lagan, sada je informatički zahtjevan i pristupačan novim

generacijama koje se izvrsno snalaze s računalima i drugom novom tehnologijom. U posljednje se vrijeme u Hrvatskoj puno mladih zaposlilo u knjižnicama. Danas npr. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu ima više poslova koje obavljaju manje grupe knjižničara. Svaki posao, koji radi pojedina grupa knjižničara, postao je posebna specijalizacija, a rad bi se trebao obavljati u posebnim prostorima. Veliki broj knjižničara upravo postavlja pitanje organizacije prostora. No, još se ne uviđa važnost knjižnica u društvenom smislu i ne prepoznaje važnost umrežavanja knjižničara koji surađuju s raznim subjektima - od korisnika knjižnica do izdavača i brojnih autora.

KNJIŽNICE UČE ZA ŽIVOT U MIRU

O pedagozima i knjižničarima u knjižnicama ne misli se u politici kao o važnom zanimanju koje donosi društvu značajnu korist. Osim crkvenih organizacija i Crkve općenito bilo koje denominacije, upravo su knjižnice gotovo jedino javno mjesto gdje se aktivno njeguje kultura mira i tišine, gdje caruje disciplina i gdje rade ljubitelji knjige, književnosti i znanosti. Mir je neizreciva vrijednost jer je to stanje bez sukoba u kojemu se može stvarati i u kojem se djeca i mladi mogu, pored kaotičnog obrazovnog sustava, dodatno razvijati. Kada nema mira, pravilan razvoj mlađih naraštaja nije moguć.

MLADI SU NESRETNI I GUBE VEZE SA STVARNOŠĆU

Čak i kada su u miru, djeca i mladi se nečega boje. Društvo i mladi nemaju ništa od pasivne izolacije u privatnim kućnim prostorima. Život mladih ne čine samo vizualne slike iz novih vijesti, već stvarne situacije škole, fakulteta, radnih mjesta. Psihičke bolesti sve se više javljaju kod mladih i vode čak do samoubojstva, a javljaju se zato što društvo ne želi preuzeti odgovornost za njih i ne razlikuje predodžbe odraslih od potreba djece i mladih. Kasno je kada ih izgubimo. O tome što mladi žele od života, ne mogu uvijek raščistiti sami sa sobom, a ni sa roditeljima. Stoga im je potrebna psihološka pomoć i podrška koju mogu pružiti i knjižničari koji im daju knjige, predstavljaju nova književna djela za djecu i mlade ili klasična djela koja će im otvoriti svijet u kojem uvijek mogu biti sa svojim pozitivnim osjećajima.[1] Da bi knjižničari u današnjem vremenu kvalitetno radili s korisnicima, posebno s djecom i

[1] Javor, 1998.

mladima, potrebna im je iznimna emocionalna inteligencija[2] kako bi mlade ohrabrili za život kad u sebe prime previše negativnih osjećaja i misli i ne nailaze na razumijevanje. U Hrvatskoj brojne osobe žele pružati pomoć nesretnim mladim osobama, a među njima se posebno ističu knjižničari koji se bave vođenim čitanjem ili biblioterapijom.

POZNATI BIBLIOTERAPEUTI

U Hrvatskoj su poznata imena knjižničara terapeuta knjigom. To su umirovljena knjižničarka Ljiljana Sabljak, autorica, profesorica i teoretičarka biblioterapije za mlade Ivana Bašić, poznata dječja knjižničarka Keti Krpan, koja se ozbiljno bavi odgojnom biblioterapijom za djecu. Posljednjih godina kao teoretičar biblioterapije istakao se Davor Piskač. U svim gradskim narodnim knjižnicama djeluje veliki broj kvalitetnih knjižničara terapeuta knjigom koji djeci čitaju priče, a djeca uz njih i likovno stvaraju. Takvi knjižničari bave se još nekim vidom umjetnosti: glazbom kojom animiraju djecu, likovnom umjetnošću ili jednostavno pričanjem priča (storytelling). Dio knjižničara iz gradskih knjižnica dugo se bavio glumom za djecu, a djeca vrtićke dobi takve su igre iznimno dobro prihvaćala.

KNJIŽNICE KAO FAKTORI DRUŠTVENE STABILNOSTI

Situacija da roditelji u Hrvatskoj nemaju dovoljno vremena ili strpljenja za svoju djecu prilika je da se angažiraju knjižničari koji tako mogu postati faktor društvene stabilnosti. Djeca mogu, kada god žele tijekom radnog vremena, biti u knjižnici i listati publikacije, od stripova do dječjih enciklopedija. Ovdje se radi o takvoj komunikaciji s djecom da se pomoću književnosti i znanosti utječe na njih kako bi se smirivale njihove napetosti i strah izazvan svakodnevicom. Tako se oslobađaju od negativnih osjećaja preko književnosti, što može znatno pomoći porastu kulturnih i humanih vrijednosti cijelog društva, što je u općem interesu svake zemlje.

Buntovnost i anarhično ponašanje dovode ponekad do općeg kaosa, često i tragičnih posljedica. Ukoliko nema mira i reda, društvo loše funkcionira. A u knjižnicama se zahtijeva potpuni mir i tišina jer djeca samo tako mogu kvalitetno savladavati ono što uče. Ukoliko

[2] Goleman, 2012.

uspiju ostvariti svoje ciljeve, položiti ispite, oni će uspjeti kao građani i postati civilizirane osobe koje poštuju svačiji život. Zato su knjižnice važne i ne smiju izbjegavati svoju odgovornost niti dopustiti da ih se omalovažava. One su prava mjesta gdje ima dovoljno mira za učenje, daleko od buke, glazbe i često opasnih konflikata današnjeg svijeta. One jačaju svijest djece i mladih o važnosti učenja, bilo znanstvenog, bilo strukovnog. Knjižničari moraju djeci i mladima pomoći otkriti dobru stranu učenja i znanja. Djeca i mladi u obrazovnom sustavu imaju pravo što bolje naučiti i polagati svoje ispite. Kada njihovo obrazovanje završi, otvara im se adekvatan prostor za životni napredak, za osnivanje obitelji i ispunjen život umjesto preživljavanja. Zato bi se u stvaranje društvenih strategija trebali uključiti i knjižničari koji promoviraju znanje i učenje te otkrivaju djeci i mladima kako je obmana da je samo novac mjerilo svih vrijednosti i kako će ostvariti svoja prava, pa i pravo na materijalni status koji je pravedno postignuće, a ne privilegij.

POVEZANOST ČITANJA I MARLJIVOG UČENJA

U mnogim kolokvijalnim razgovorima osoba koje se bave književnošću za djecu i mlade javljaju se suprotna stajališta. Jedna grupa znanstvenika i profesora tvrdi da djeca i mladi puno čitaju i da su uistinu zainteresirani za čitanje, što je djelomično točno, ali takve djece je malo i uglavnom kasnije studiraju književnost. Drugi, npr. grupa engleskih znanstvenika oko sveučilišta Oxford i Cambridge, iznosi teze da djeca, npr. u Sjedinjenim Američkim Državama, uopće više ne žele učiti, a razlog je, tvrde, u tome što ne žele čitati, nemaju koncentracije za pažljivo čitanje ni u uvjetima vlastite samoće. Radije će vrijeme provesti u naizgled zabavnom društvu. Engleski znanstvenici tvrde da bi američka djeca, kada bi više čitala, imala i više uspjeha u učenju u školama i možda ne bi završavala kao ovisnici o drogama i alkoholu[3] ili pak prihvaćala također pogubno shvaćanje da je bitno samo biti samo fizički lijep, jer vrednovanje samo ljepote i mladosti ima također kobne posljedice. Znanstvenici uočavaju i činjenicu da je nova digitalna tehnologija zabavnija od dječje književnosti i književnosti za mlade. Zato nude djeci zanimljive, često prve odlomke pojedinih romana kako bi se djeca ipak zainteresirala za tekst i otkrila što ih u književnosti

[3] Phillips i Bhaskar, 2019, str. 55.

zanima te da shvate kako su knjige jako dobri prijatelji.[4] Dakle, „zrno po zrno pogača, kamen po kamen palača“. Tako se pokazuje da razvijanje svijesti o kvalitetnom životu nije samo zadaća obrazovnog sustava, učitelja, profesora, vjeroučitelja i dr., već je to zadatak i knjižnice i njezinih djelatnika.

VAŽNOST RAZVIJANJA DJEČJIH TALENATA

Djeca i mladi danas moraju upoznavati realnost na način da ih od realnosti ponekad štitimo. Ne smijemo djecu izlagati stalno neugodnim situacijama iz stvarnosti, posebno na internetu, jer im to izaziva duševnu bol i zbrku u glavi. Ako je cilj suvremenog društva da se djeca razvijaju bez obzira na stupanj razvijenosti (s poteškoćama, s invaliditetom i dr.) treba ih učiti prikladnim tekstovima iz književnosti da imaju pravo na afirmaciju svojeg rada i djelovanja, da se, kada narastu, profesionalno razvijaju, ali nikad na štetu drugih. Osnovno pravilo psihofizičke sigurnosti je da se zaštiti sebe, ali i da se zaštiti druge osobe. Ukoliko sam dobar sam sa sobom, nekako ću se složiti i s drugim osobama. Ako im pomažem kao terapeut ili kao knjižničar biblioterapeut kroz brojne primjere iz književnosti u kojima su poruke da se može postići sve ako se hoće, nije važno kakve poteškoće dijete ima pri ulasku u obrazovni sustav. Djecu treba, bez obzira na poteškoću koju nose kao teret, učiti da se na pravedan način izbore za pokazivanje svojih talenata pred drugima i da se ne srame svojih problema i pogrešaka. Neke hedonističke skupine proklamiraju stajalište da je život samo jedan i da je sve dopušteno. To je odgojno pogrešno jer se tako razvija sebičan način borbe na pozornici talenta po svaku cijenu, a od takve djece stradavaju druga nedužna djeca. Djeci treba pomoći na način da ih se uči empatiji i da imaju osjećaje za drugu djecu. Bezosjećajna borba za prestiž je poput ponašanja zle maćehe u bajci o Snjeguljici i njezinog narcizma da mora biti po svaku cijenu najljepša. U takvom stavu zapravo uopće nema ljepote.

ŽELJA ZA ZDRAVLJEM

Dobri terapeuti (psihijatri, religijski dušebrižnici) mogu teško bolesnim osobama podijeliti utjehu koja će im donijeti olakšanje prije odlaska s ovoga svijeta. Ponekad se dogode čuda i mnogi terminalni teški bolesnici ozdrave nakon upornog liječenja i velike psihološke pomoći.

[4] Živković, 2001.

Tome se treba radovati i govoriti bolesnoj djeci i mladima o takvim osobama jer to može i njih pozitivno poticati. Pobjedu uvijek donosi život, čak i religijski gledano: utemeljitelj kršćanstva Isus Krist prošao je kroz smrt da bi uskrsnuo, postao besmrtan. O takvim temama trebali bi pisati i književnici i novinari. Junaštvo kod djece prisutno je bez obzira što se pogrešno u javnosti plasiraju antiheroji. Ne moramo sve znati ni o sebi niti o drugima, ponekad je čak bolje ne biti znatiželjan o nekom zlu. Zašto mnogi daju prednost horor vijestima o smrtima i ubojstvima? Zar nam to treba? Usmjeravanje dječje pažnje na kriminalističke priče ili na pustolovne romane potiče znatiželju koja im je potrebna i primjerena njihovoj dobi. No, psiholozi se bore protiv toga da djeca stalno slušaju o smrti, a terapeuti smatraju da je bolje kad se djeca drže svojih malih životnih staza i da ih u školi nagrađuju u njihovim slobodnim aktivnostima. Jako je važno ne demotivirati, nego poticati djecu kako bi se mogla razvijati u svojim talentima i sposobnostima.

ODGOJNA ULOGA KNJIŽNICE I RELIGIJSKA PEDAGOGIJA

Negativan stav prema djetetu zapravo je pogreška odgojitelja koji ima neki vlastiti problem. Kada odgojitelj pred svima kažnjava dijete, iz njega ne progovara pedagogija, već neko zlo. Osuđivanje djece nije ni po čemu pedagoški opravdano, već samo pojačava okrutnosti prema ionako opterećenom djetetu. Religijska pedagogija zna posebno biti ambivalentna. Jedan dio svećenika je iznimno napredan i želi mladima po svaku cijenu pomoći, nesretni su ako ne pomognu i pogađa ih nesreća pojedinca. Okrutne su lošije organizirane grupe u crkvi pa se pojedini vjernici osjećaju žrtvama jer za svoju nesreću možda nisu sami krivi. Opraštanje i tolerancija prema nesretnim osobama trebali bi biti dio pedagogije općenito. O ljubavi uče sve religije svijeta, a posebno kršćanstvo kojemu je ljubav prva Božja zapovijed. Kada krene mržnja pod krinkom brige, najpametnije je promisliti zašto toliko mržnje na samce, bolesne, odbačene, tužne, drugačije. Tu puno mogu pomoći knjižničari terapeuti (biblioterapeuti) jer oni znaju puno o osjećajima. Ne može se mrziti nekoga i pod krinkom brige činiti mu zlo, blokirati karijere umjetnicima, sprečavati govore filozofima, oduzimati radna mjesta sposobnima, što se događa u svijetu. Knjižničari i ovdje mogu pomoći, otkriti osjećaje i pružiti kao lijek opis prirode, prave ljubavi - roditeljske, romantične, kršćanske, dušobrižničke. Samo dobrim postupcima i iskrenim lijepim riječima moguće je riješiti se zlog protivnika. Potrebno je čitati ona književna djela koja govore o ljepoti duše, o spašavanju

drugih osoba u izvanredno teškim okolnostima. Djeca trebaju čitati književna djela o junacima jer se oni žrtvuju za dobro i pobjedu pravih vrijednosti na strani života, oni umiru sretni jer su nekome pomogli. Njihova pobjeda je stav da vole druge osobe, da žive za to da pomognu drugima, čak i da umru za druge. Junaci zauvijek žive premda više nisu kraj nas, povijest ih pamti. To su neke ozbiljne poruke o kojima treba u knjižnicama razgovarati s mladima.

POMOZIMO MLADIMA TIŠINOM KNJIŽNICA

Nečija ozbiljna šutnja često je signal da je ta osoba možda previše patila, da više ne može izdržati. Ponižavanja nevine djece i mladih agresija su zlih osoba, mladih ili starih. Jako je važno u biblioterapiji djeci pokazati prave osjećaje kako bi postali svjesni što osjećaju i misle. Svi moramo učiti jedni od drugih, ali za knjižnice i knjižničare najvažnije je učiti iz knjiga. Postoji dobra strana života i bez knjiga, ali mnoge knjige uistinu su poučne i pomažu djeci da promijene svoja stajališta i da uče o sebi i drugoj djeci. Djeci i mladima u knjižnicama treba pripremiti lijepe situacije i ne dopuštati da se osjećaju neugodno. Kada je neka osoba žrtva nasilja, svaka poruga pojačava joj bol. Ruganje nesretnoj osobi pokazuje visoku dozu bešćutnosti. Nesretna osoba ionako mora živjeti sa svojom nesrećom i teške su joj i najobičnije društvene situacije. Dobro je da se njen svijet spoji sa svijetom knjiga koje mogu utješiti i usmjeriti na staze normalnog života. Komunikacija s književnicima, životima njihovih junaka jedan je od načina da djeca i mladi otvoreno razgovaraju o književnim likovima. Nažalost, danas ima puno djece koja ne mogu otvoreno govoriti o svome problemu pa šute i ne mogu izraziti svoju patnju. Zato je dobro da budu u tišini s knjigama, a knjižničar može biti vjerno društvo takve nesretne djece i mladih. U miru i tišini rađaju se originalne ideje, društvo knjiga može pokazati čitatelju bolju stranu života. Dok čitamo, duševni bolovi mogu proći, a osjećaj nesreće uzmaknuti. Duše nam mogu ozdraviti kroz lijepu književnost, a knjige nas naučiti da je svaka osoba jedinstvena i da joj je potrebno razumijevanje. Njegovanjem vođenog čitanja (biblioterapije) možemo otvoriti prostore za mentalno i duševno zdravlje. Ukoliko uporno rješavamo svoje probleme, možemo i ozdraviti. Zdravlje i život, a ne bolest i smrt moraju biti naša stalna težnja.

O EMOCIONALNOM OSLOBAĐANJU VOĐENIM ČITANJEM (BIBLIOTERAPIJOM)

Dublji pristup čitanju je razumijevanje književnog djela kao lijeka, kao poticaja za oporavak i duševno liječenje. U svojem djelu *Knjiga i kako je čitati – priručnik za vođeno čitanje (biblioterapiju)* autorica Ljiljana Sabljak ističe važnost čitanja u knjižnicama kao osobitog načina komunikacije i osvrće se na nužnost organiziranja posebnih programa poticanja i promicanja čitanja. Na kraju djela iznosi strukture i primjere radionica vođenog čitanja. Tako Ljiljana Sabljak navodi psihologinju poznatu u liječenju stresa, Ofru Ayalon (1995)[5] koja promatra biblioterapiju kao staro iscjeliteljsko umijeće u novom ruhu jer uzajamno djelovanje, koje se razvija između književnosti i čitatelja, pobuđuje poistovjećivanje i emocionalne reakcije koje vode katarzi o kojoj je pisao već i antički filozof Aristotel u analizi poetike dramske umjetnosti. Ona dotiče potrebe i želje čitatelja da bude obavijen pričom, ponesen njenim sadržajem, da se poistovjeti s junacima i posredno doživi širok raspon emocija. U prijašnjim stoljećima, 18. i 19. st., npr., u Europi je čitanje bilo iznimno popularno, doslovno pomodno, ali iz sasvim različitih pobuda nego danas - zbog uživanja u čitanju, drugačijih društvenih okolnosti, značenja književne estetike, dojma lijepog te uživanja u poetici književnog djela. Čitanje beletristike je, kroz povijest knjige, uvijek povećavalo kvalitetu života i uljepšavalo stvarnost. Suvremena terapija čitanjem[6] zapravo se temelji na učenju projekcije i identifikacije, tj. mogućnosti da, čitajući o likovima i događajima čitatelj postaje svjestan nakupljenih osjećaja, frustracije, nesigurnosti, agresije i straha, a kroz opise tih osjećaja suočava se s njima, kontrolira ih i otpušta iz svojih osjećaja. Prepoznavanje sebe u drugoj osobi uvjet je i ljubavi i prijateljstva, onog najhumanijeg u međuljudskim odnosima. Ljubav i prijateljstvo moraju biti i smjernice suvremenih knjižnica jer je to ljepša strana komunikacije i umjetnosti, ljepša strana života. Budući da se u ovom iznimno vrijednom priručniku Ljiljane Sabljak puno koristi i termin vođeno čitanje, treba istaknuti da ga je definirala kao osmišljeno, emocionalno obojeno i emocionalno ciljano čitanje teksta koji primatelju-čitatelju prenosi emocionalni i misaoni sloj teksta sa značajnom funkcijom buđenja zdravih emocija i estetskih doživljaja.[7]

[5] Sabljak, 2022, str. 14.
[6] Piskač, 2018, str. 157.
[7] Sabljak, 2022, str. 64.

ZAKLJUČAK

U objavljenom preglednom radu *Biblioterapija za djecu i masovni mediji: neiskorišteni potencijali dječje književnosti u medijima*[8] iskazana je važnost biblioterapije (te hrvatske i općenito dječje književnosti) kao komunikološki relevantne teme. Cilj rada bio je istražiti važnost dječje književnosti u dječjim časopisima, na televiziji i u drugim masovnim medijima. U ovom radu istaknuli smo biblioterapiju u radu knjižnica te istaknuli društvenu važnost knjižnica i knjižničara. Takav oblik pomoći djeci i mladima putem vođenog čitanja (biblioterapije) uistinu je korak iznad svakodnevnice rada u knjižnicama. Veliki je društveni problem bijeg mladih od životne stvarnosti. Knjižnice im mogu pomoći da u književnosti, umjetnosti i znanosti pronađu potporu za suočavanje sa životnim izazovima i razočaranjima. Ulaskom u svijet odabranih književnih i znanstvenih djela mladi mogu razvijati maštu, interese i stvaralačke sposobnosti. Takvo iskustvo ne mora biti bijeg od života, nego poticaj da i sami postanu stvaratelji ili da im bavljenje umjetnošću ostane hobi i sastavni dio slobodnog vremena u odrasloj dobi. Kod nekih mladih osoba književnost i umjetnost postat će vokacija – uistinu poziv za zvanje književnika i umjetnika. Djeca i mlade osobe ne mogu brinuti sami o egzistencijalnim problemima i iznimna je šteta za njih kada se s tim rano suočavaju. Kod njih se tada stvara pogled na svijet u kojem su im na prvom mjestu materijalne vrijednosti, pa postaju možda društveno uspješni, ali su emocionalno prazni i rijetko sretni. Zato im je potreban svijet umjetnosti, književnosti, filma, slikarstva kako bi imali i lijepe trenutke, različite od običnog svakodnevnog života, nešto što će ih potaknuti da odu na putovanja, posjete književne susrete i kazališta, gledaju filmove, odu na izložbe i da budu što više u knjižnicama. Na taj način ulaze u bolji svijet svakodnevice iz kojeg neće bježati. Čitanje i umjetnost kod njih će stvoriti psihički integritet jer će ih stvaranje drugih osoba zaštititi od ružne stvarnosti, okrutnih tabloida, svijeta koji je danas nažalost prepun negativnosti. Knjižničari su malena grupa u društvu koja dobrim ostvarivanjem svojih ciljeva može pomoći mnogima da prihvate stvarnost kakva jest i da ponude dobru stranu života djeci i mladima, posebno ljekovitost umjetnosti i znanosti iz svijeta knjige i književnosti.

Takva bi trebala biti psihološka podrška djeci i mladima u knjižnicama. Ako djeca budu čitala, da ponovim što sam već napisala, lakše će učiti, a mogu postati i umjetnici i znanstvenici. Podrška mladima da razumiju kako čitanjem stječu koncentraciju i pažnju koja

[8] Silaj i Josić, 2025, str. 109.

će im kasnije biti potrebna u njihovim poslovima i profesijama, zapravo je razvijanje svijesti i spoznaje da se moraju povremeno odvajati od vanjskog svijeta kako bi, kao odrasli članovi društva, kvalitetno radili i živjeli. Sva djeca znaju da, ukoliko ne budu učila, ne mogu očekivati uspjeh. Poticanje na čitanje i pomoć i podrška knjižničara lijepim riječima i porukama vode do njihova oslobađanja od tmurnih, tegobnih trenutaka i smirenja, izlazak iz stanja konflikta i sukoba sa sobom i drugima. To je psihološka pomoć kakvu knjižnice mogu ponuditi jer i poslovica kaže da lijepa riječ u komunikaciji sva vrata otvara.

BIBLIOGRAFIJA

Goleman, Daniel. 2012. *Emocionalna inteligencija: Zašto može biti važnija od kvocijenta inteligencije*. Mozaik knjiga.

Javor, Ranka (ur.). 1998. *Odrastanje u zrcalu suvremene književnosti za djecu i mladež: Zbornik*. Knjižnice grada Zagreba.

Phillips, Angus i Bhaskar, Michael (ur.). 2019. *The Oxford handbook of publishing*. Oxford University Press.

Piskač, Davor. 2018. *O književnosti i životu: Primjena načela literarne biblioterapije u čitateljskoj praksi*. Hrvatski studiji, Sveučilišta u Zagrebu.

Sabljak, Ljiljana. 2022. *Knjiga i kako je čitati: Priručnik za vođeno čitanje (biblioterapiju)*. Medicinska naklada.

Silaj, Kristina i Josić, Ljubica. 2025. „Biblioterapija za djecu i masovni mediji: Neiskorišteni potencijali dječje književnosti u medijima.” *Medijska istraživanja: Znanstveno-stručni časopis za novinarstvo i medije* 31/2: 109–122. https://doi.org/10.22572/mi.31.2.4.

Živković, Daniela. 2001. *Elektronička knjiga*. Multigraf d.o.o.